

említett rovarokkal. Ezen észlelet alapján elmentem más szőlőkebe, valamint szántóföldekre keresni, mivel sokaktól hallottam, hogy a nagy szárazság folytán a bab kivész, s a hol csak reá találtam e rovarokra, vagyis a hol csak láttam a növény sárgulását, mindenhol felleltem a rovar egész tömve a gyökérzetten. A bab szórványosan van ültetve, de azért mintegy 20—25 holdat kitenne legkevesebb az elpusztult babnak együvé vonása, minthogy itteni szokás szerint a babot kukoricza közé és szőlő sorok közé ültetik. «

Ez volna tehát e szerint a második, eddig megfigyelt eset, hogy a *Tychea Phaseoli* valóban kártékonyan lépett fel. Sajnálom, hogy a dolgot a helyszínén meg nem vizsgálhattam és végére nem járhattam, hogy mennyi része volt a bab elsilányításában a gyökértetűnek, mennyi az ez idei rendkívüli szárazságnak.

Minden esetre kissé túlzottnak tartom azonban azt az aggodalmat, hogy ez a gyökértetű valaha olyan veszedelmes ellenségévé válhatnék akár a babnak, akár a burgonyának, mint a minő végzetes a szőlőre nézve a phylloxera. A bab és a burgonya nem élőlő, hanem egynyári növények, melyek minden tavasszal újra veteményeztetnek; a rovarok tehát nem szaporodhatnak gyökereiken nemzedékek hosszú során át háborítatlanul. Ez oknál fogva az okszerű vetésforgás mindig a legjobb biztosíték lesz arra nézve, hogy a *Tychea Phaseoli* túlságosan el ne szaporodjék, és így esetleg kártételei a kellő határok közé szoríttassanak.

Dr. Horváth Géza.

Rovarkárok Borsodmegyében 1886-ban. — Borsodmegye felső részén a gazda ez idén nem igen panaszkodhatott a rovarkárok miatt; drótféreg és cserebogárpajor igen kevés kárt okoztak s alig érdemelnek említést.

Tavasszal a gabona-futrínka (*Zabrus gibbus Fabr.*) álczái okoztak itt-ott észrevehetőbb kárt, kivált az őszi búzavetésekben; de nem annyira, hogy különös panaszra adtak volna okot, bár egyeseknek, lazább talajban s rétek mellett lévő vetéseit $\frac{1}{2}$ —4 holdnyi területen is elpusztították. A kifejlett rovar, alkalmasint a június közepéig tartó nagy szárazság miatt, csak akkor bújt ki a földből, mikor az őszi legnagyobb részt már le volt aratva s így a szemekben is alig esett kár.

Nagyobb pusztítással fenyegetett a zabon élő levéltetű (*Toxoptera graminum Rond.*), mely a nagy szárazságban rendkívül elszaporodott s már azt véltük, hogy zabvetésünknek 15—25%-a

oda vész; de a junius közepétől július közepéig tartó gyakori és bő eső a Toxopterát majdnem egészen elpusztította s zabvetéseinket annyira helyrehozta, miszerint körülbelül 5% kárral megmenekedtünk.

A bükkönyön is találtam, de csak igen szórványosan 1—2 lépés átmérőjű, levéltetvek által okozott foltokat; de ezen, általam e vidéken először észlelt kártévő rovar pusztításáról, mivel később vettem észre, csak annyit jelezhetek, hogy a megkárosított helyen a bükköny fejlődésében tetemesen hátramaradt s a foltok úgy néztek ki, mintha korommal lettek volna behintve; mit, véleményem szerint, a levéltetvek hátramaradt fekete-barna bőre okozott. A satnya bükkönynövényeken még akkor is tanyázott a katicza-bogár (*Coccinella septempunctata L.*), de kivált ennek sok bábját lehetett azokon találni.

Kertész József.

A méh fulánkjának szerepéről. - Ismeretes dolog, hogy a méh magát fulánkjával védi, azonban a fuláknak nemcsak védő szerepe van és nemcsak fegyverül szolgál, hanem mint az újabb vizsgálatok kiderítették, más feladattal is bír.

Minden méhésztudja, hogy a méz a kék lakmus papírt megvörösíti, tehát a méz savtartalmú. Ezen sav, mint az elemzések kimutatták, hangyasav és ez okozza, hogy a méz nem romlik meg olyan gyorsan és hogy huzamos ideig eltartható. Sokáig tanakodtak azon, hogyan juthat ezen sav a mézbe, míg végre megtudták, hogy maga a méh eszközli azt fulánkjának segítségével. A fulánk — mint ismeretes — a méregmirigygyel áll összeköttetésben, a mely folyton választja el azon nedvet, mely ha a méh az embert megszúrja, annak azt a kellemetlen, maró, égető fájdalmat okozza. És ezen nedv a hangyasav. A méh a mint az egyes sejtek mézzel telve vannak, fulánkjának végén az u. n. méregsepp alakjában összegyülemelő hangyasavat az egyes sejtekbe folytatja, s így a méz a hangyasavval összekeverődván, a romlás ellenében hosszabb időre biztosítja. Hogy a hangyasav a mézet csakugyan konzerválja, arról könnyen meggyőződhetünk, ha a mézet meleg vízzel tisztítjuk; — ekkor a hangyasav a víz által kivonatik, s a méz sokkal hamarabb romlik meg.

Ha valamely méhkast a mézhordás idejében kinyitunk, orrunkat azonnal megcsapja a hangyasav marós szaga. A haragos népnél a méz sokkal több hangyasavat tartalmaz, mint a nem szűrös és nem haragos méhcsaládnál. Innen van az, hogy a liguriai méhek,